

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7239 poseł Sylwii Bielawskiej z 8 stycznia 2025 roku w sprawie specjalnego funduszu dotacji i pożyczek dla podmiotów podejmujących się ratowania po powodzi zagrożonego dziedzictwa kulturowego woj. dolnośląskiego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie planuje w roku 2025 wydzielenia, w ramach dotychczasowych programów ministerialnych, specjalnego programu (dotacji i pożyczek) dla różnych podmiotów podejmujących się ratowania zagrożonego dziedzictwa kulturowego województwa dolnośląskiego oraz nie przewiduje funkcjonowania takiego programu w roku 2025 i latach kolejnych.

W 2025 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przygotowało trzy nabory do ogólnopolskiego programu dotacyjnego ministra Ochrona zabytków, w tym program poświęcony zabytkom wpisanym do rejestru zabytków, które zostały uszkodzone wskutek powodzi:

- Ochrona zabytków nieruchomości i ruchomych – prace planowane – nabór trwał od 4 października 2024 r. do 12 listopada 2024 r. W ramach tego naboru można było składać wnioski na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków;
- Ochrona zabytków nieruchomości i ruchomych – refundacje. W ramach naboru, który będzie trwał od 1 do 31 marca 2025 r., można składać wnioski na refundację kosztów poniesionych w ostatnich 3 latach na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
Budżet dla obu naborów w ramach ochrony zabytków nieruchomości i ruchomych dla prac planowanych i refundacji wynosi 100 625 000 zł;
- Usuwanie skutków powodzi w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków - nabór do priorytetu rozpoczął się 2 stycznia i potrwa do 31 stycznia 2025 r., a jego budżet wyniesie 100 000 000 zł.

O dotację mogą ubiegać się osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru zabytków (np. samorządowe instytucje kultury, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty gospodarcze).

Beneficjenci składają wnioski wraz z załącznikami zgodnie z punktem 1.9 Ogłoszenia Ministra KiDN w sprawie naborów do Programu rządowego Ochrona zabytków na 2025 r. W I naborze (od 4 października 2024 r. do 12 listopada 2024 r.) złożono 2011 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 1.505.075.142 zł.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Województwo	Liczba wniosków	Kwota złożonych wniosków w PLN
śląskie	119	109.888.221
opolskie	78	60.668.243
dolnośląskie	342	242.705.040
lubuskie	60	44.015.333

W ramach naboru do priorytetu Usuwanie skutków powodzi w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, który potrwa do 31 stycznia 2025 r., można składać wnioski na dwa rodzaje zadań:

- sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich wraz z dokumentacją i niezbędnymi badaniami konserwatorskimi koniecznymi do przeprowadzenia prac zabezpieczających zabytku wpisanego do rejestru zabytków,
- wstępne prace zabezpieczające zabytek wpisany do rejestru zabytków oraz jego konserwację zachowawczą.

Właścicielom zabytków wpisanych do rejestru, które zostały uszkodzone w wyniku nagłego zdarzenia (w tym powodzi), dajemy również możliwość składania wniosków o dotację celową na prace konserwatorskie lub restauratorskie w ramach Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r.

O dotację można występować, gdy do uszkodzenia zabytku doszło nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku.

Wniosek powinien zawierać:

- pismo z opisem sytuacji, zakresem planowanych działań, proponowanym finansowaniem (w tym ewentualny wkład własny lub dotacje z innych źródeł) oraz wnioskowaną kwotą;
- protokół oględzin Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Powiatowego Konserwatora Zabytków lub Miejskiego Konserwatora Zabytków;
- szczegółowy kosztorys ofertowy na wnioskowany zakres prac. W przypadku prac budowlanych kosztorys musi zawierać analizę cen jednostkowych (na materiał, sprzęt, wykonanie pracy itp.), podpis wykonawcy, inspektora nadzoru inwestorskiego, kierownika budowy oraz zatwierdzenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Kosztorys na prace konserwatorskie musi być podpisany przez wykonawcę i zatwierdzony przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- zdjęcia przed zdarzeniem/po zdarzeniu;
- inne dokumenty, mające związek ze sprawą, np. pozwolenia budowlane na prace Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Powiatowego Konserwatora Zabytków lub Miejskiego Konserwatora Zabytków (o ile na tym etapie wnioskodawca je posiada).

Do 9 stycznia br. do MKiDN z terenu województw dolnośląskiego, opolskiego i śląskiego wpłynęło 10 wniosków w trybie par. 5 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r., z czego 8 dotyczy strat związanych z powodzią.

Poniżej tabela wniosków zrealizowanych, pozostałe są rozpatrywane.

Nr	Nazwa wnioskodawcy	Zadanie	Miejsce realizacji	Kwota dofinansowa	Na jakim etapie jest sprawa	Źródło finansowani
----	--------------------	---------	--------------------	-------------------	-----------------------------	--------------------

			zadania	nia		a
1	Gmina Łądek-Zdrój	Łądek-Zdrój, Pręgierz (2 poł. XVI w.): prace konserwatorskie - etap I - konserwacja techniczna	Łądek-Zdrój		Umowa podpisana, środki wypłacone w 2024 roku	R. 92178 § 6560
				43 236,68		
2	Gmina Łądek-Zdrój	Łądek Zdrój rzeźbiona płyta Tron Łaski (1773 r.), prace konserwatorskie etap I - konserwacja techniczna	Łądek-Zdrój		Umowa podpisana, środki wypłacone w 2024 roku	R. 92178 § 6560
				14 779,45		
3	Gmina Łądek-Zdrój	Łądek Zdrój, figura św. Jana Nepomucena (1809 r.): prace konserwatorskie - etap I - konserwacja techniczna	Łądek-Zdrój		Umowa podpisana, środki wypłacone w 2024 roku	R. 92178 § 6560
				146 470,35		
4	Katarzyna Figura - Kuś	Wykonanie ratunkowych prac konserwatorskich dworu przy ul. Woleńskiej 20 w Ligocie (oczyszczenie piwnic, usunięcie tynków, których już się nie da odzyskać oraz zabezpieczenie tych, które są możliwe do uratowania oraz osuszenie zabytku	Ligota		Umowa podpisana, środki wypłacone w 2024 roku	R. 92178 § 2720
				156 249,31		
5	Instytut Dydaktyczno-Naukowy im. Vincenza Priessnitza, Ośrodek Formacyjno-Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy w Głuchołazach	Prace rozbiórkowe, ziemne oraz zabezpieczające budynek-Ośrodek „Skowronek” w Głuchołazach	Głuchołazy		Jest zgoda Pani Min. na dotację. W 2024 nie było możliwe zawarcie umowy i wypłacenie środków z uwagi na zbyt krótki czas pozostały do końca roku. Umowa zostanie zawarta w 2025 r.	R. 92178 § 2720
				125 492,98		

Z zebranych danych wynika, że na terenie objętym stanem klęski żywiołowej skutkami powodzi dotkniętych zostało w sumie 475 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym w:

- woj. śląskim – 18,
- woj. opolskim – 183,
- woj. dolnośląskim – 240,
- woj. lubuskim – 34.

Z danych wynika również, że największe starty poniosły obiekty zabytkowe ujęte w Gminnych Ewidencjach Zabytków. Według szacunkowych danych z obszaru objętego stanem klęski żywiołowej skutkami powodzi dotknięte zostały (ucierpiały w różnym stopniu) 3 852 obiekty zabytkowe ujęte w Gminnych Ewidencjach Zabytków, w tym w:

- woj. śląskim – 309,
- woj. opolskim – 1 360,
- woj. dolnośląskim – 2 120,
- woj. lubuskim – 63.

Z danych zgłaszanych przez samorządy (na 9 grudnia 2024 r.) wiadomo natomiast, że na terenie objętym stanem klęski żywiołowej skutkami powodzi nie zostało dotkniętych w sumie 102 201 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnych Ewidencjach Zabytków, w tym z:

- woj. śląskiego – 11 391,

- woj. lubuskiego – 7 757,
- woj. opolskiego – 16 254,
- woj. dolnośląskiego – 66 799.

Warto jednak podkreślić, że są to dane szacunkowe i mogą ulec zmianie, gdyż właściciele mają czas na zgłaszanie szkód powodziowych do końca marca 2025 r. Wówczas też będzie znana ostateczna liczba uszkodzonych przez powódź obiektów zabytkowych.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Bożena Żelazowska